

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
01.01.2013
RT I, 22.12.2012, 2

Välja kuulutanud
Vabariigi President
14.12.2012 otsus nr 206

Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 07.12.2012

§ 1. Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmine

Õppetoetuste ja õppelaenu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 punktist 1 jäetakse välja sõnad „ja üliõpilasele, välja arvatud doktoriõppes õppivale isikule,”;

2)paragrahvi 2 punktist 2 jäetakse välja sõnad „ja üliõpilasele”;

3)paragrahvi 2 punkti 2 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) vajaduspõhine õppetoetus – üliõpilasele, välja arvatud doktorandile, käesolevas seaduses sätestatud tingimustel antav ning isiku majanduslikust olukorrast lähtuv rahaline toetus kõrghariduse omandamisega kaasnevate kulutuste katmiseks.”;

5)paragrahvi 5 lõigete 1 ja 2 sissejuhatavast tekstist jäetakse välja sõnad „ja üliõpilasel (välja arvatud doktorandil)”;

6)paragrahvi 5 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) õpib keskhariduse baasil, põhihariduse baasil, põhihariduse nõudeta kutseõppe või kutsekeskharidusõppe õppekaval täiskoormusega ja ei ole ületanud õppekava nominaalkestust.”;

7)paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Üliõpilasel on õigus saada vajaduspõhist õppetoetust, kui:

1) ta on Eesti kodanik või viibib Eestis pikaajalise elaniku elamisloa või tähtajalise elamisloa või alalise või tähtajalise elamisõiguse alusel;

2) ta õpib täiskoormusega ja on algavaks semestriks täitnud kumulatiivselt eelmistel semestritel õppekava kohaselt täitmisele kuuluva õppe mahu või ta õpib täiskoormusega esimesel semestril;

3) tema käesoleva seaduse § 5¹alusel arvestatud keskmine sissetulek kuus ei ületa igaks aastaks riigieelarvega kehtestatud vajaduspõhise õppetoetuse saamiseks arvestatava keskmise sissetuleku ülemmäära.”;

8)paragrahvi 5 lõike 5 neljandast lausest jäetakse välja sõnad „või üliõpilase”;

9)paragrahvi 5 lõike 7 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „ja üliõpilasel”;

10)paragrahvi 5 lõike 7 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 5 täiendatakse lõigetega 7¹–7³ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Vajaduspõhiste õppetoetuste eraldamist korraldab Haridus- ja Teadusministeerium, tema hallatav riigiasutus või tema volitatud riigi asutatud sihtasutus.

(7²) Üliõpilane esitab vajaduspõhiste õppetoetuste eraldamise korraldajale taotluse vajaduspõhise õppetoetuse saamiseks viieks õppekuuks kaks korda õppeaastas – septembris (septembriks, oktoobriks, novembriks, detsembriks ja jaanuariks) ja veebruaris (veebruariks, märtsiks, aprilliks, maiks ja juuniks).

(7³) Doktorandil on õigus saada doktoranditoetust septembrist alates 12 kalendrikuul või juhul, kui tema õppekava nominaalkestus lõpeb kalendriaasta kestel, vastaval arvul õppekuudel.”;

12)paragrahvi 5 lõiget 8 täiendatakse pärast sõna „õppetoetuste” tekstiosaga „, välja arvatud vajaduspõhise õppetoetuse,”;

13)paragrahvi 5 täiendatakse lõigetega 9–11 järgmises sõnastuses:

„(9) Kui haridus- ja teadusminister volitab vajaduspõhiste õppetoetuste eraldamist korraldama riigi asutatud sihtasutuse, sõlmib haridus- ja teadusminister riigi asutatud sihtasutusega vajaduspõhiste õppetoetuste eraldamise korraldamiseks, sealhulgas taotluste menetlemiseks ja vajaduspõhiste õppetoetuste määramiseks, halduslepingu.

(10) Järelevalvet käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud halduslepingu täitmise üle korraldab Haridus- ja Teadusministeerium.

(11) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud haldusleping lõpetatakse ühepoolset või esineb muu põhjus, mis takistab riigi asutatud sihtasutusel jätkata käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud haldusülesande täitmist, korraldab haldusülesande edasise täitmise Haridus- ja Teadusministeerium.”;

14)seadust täiendatakse §-ga 5¹ järgmises sõnastuses:

„§ 5¹. Üliõpilase keskmise sissetuleku arvestamine

(1) Üliõpilase keskmise sissetuleku arvestamise aluseks on üliõpilase ja tema perekonnaliikmete vajaduspõhise õppetoetuse taotlemise õppeaastale eelnenud kalendriaasta tulumaksuseaduse § 12 alusel tulumaksuga maksustatav tulu, arvestamata tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi, tulumaksuseaduse § 13 lõikes 4 nimetatud tulu ning saadud dividendid ja omakapitali väljamaksed.

(2) Vajaduspõhise õppetoetuse taotlemisel loetakse üliõpilase perekonnaliikmeteks:

- 1) kuni 24-aastase üliõpilase vanemad juhul, kui üliõpilane ei ole abielus ega lapse vanem või eestkostja;
- 2) kuni 24-aastase üliõpilase alaealised õed, vennad, poolõed ja -vennad juhul, kui üliõpilane ei ole abielus ega lapse vanem või eestkostja;
- 3) kuni 24-aastase üliõpilase kuni 24-aastased õed, vennad, poolõed ja -vennad, kes vastavad mõne käesolevas seaduses nimetatud liiki õppetoetuse taotlemise tingimustele;
- 4) üliõpilase abikaasa;
- 5) alaealine laps, kelle vanem või eestkostja üliõpilane on.

(3) Kui vajaduspõhise õppetoetuse taotleja on mitteresident või tema perekonnaliikmete hulgas on mitteresidente, on üliõpilase keskmise sissetuleku arvestamise aluseks nende isikute käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tululiikidega samaväärsed tulud. Taotleja lisab käesoleva seaduse § 5 lõikes 7² nimetatud taotlusele neid tulusid tõendavad dokumendid.

(4) Üliõpilase keskmise sissetuleku arvestamiseks jagatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud tulude summa kaheteistkümne ja seejärel üliõpilase ja tema perekonnaliikmete arvuga.”;

15)paragrahvi 6 lõike 1 sissejuhatavast tekstist ning punktidest 1 ja 2 jäetakse välja sõnad „või üliõpilane” vastavas käändes;

16)paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata vajaduspõhise õppetoetuse taotlemisel ega saamisel.”;

17)paragrahvi 7 lõikest 1 ja § 8 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „või üliõpilasele” ning „ja üliõpilaskonna”;

18)paragrahvi 7 lõike 2 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „ja üliõpilaste”;

19)paragrahvi 7 lõike 2 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

20)paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Vajaduspõhise õppetoetust makstakse riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu igal õppekuul vastava õppekuu eest igale käesoleva seaduse § 5 lõikes 2¹ nimetatud tingimustele vastavale üliõpilasele, kes on seda taotlenud.”;

21)paragrahvi 11 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „lõpetab õppeasutus” tekstiosaga „, vajaduspõhise õppetoetuse puhul vajaduspõhiste õppetoetuste eraldamise korraldaja,”;

22)paragrahvi 11 lõikest 2 jäetakse välja sõnad „või üliõpilaselt” ja „või üliõpilasele”;

23)paragrahvi 11 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Õppeasutusel on õigus nõuda doktorandilt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul doktoranditoetus tagasi ja suunata see stipendiumifondi.”;

24)paragrahvi 12 tekstist jäetakse välja sõnad „või üliõpilasele”;

25)paragrahvi 12 tekst loetakse esimeseks lõikeks ja paragrahvi täiendatakse teise lõikega järgmises sõnastuses:

„(2) Üliõpilase vajaduspõhine õppetoetus kehtestatakse igaks aastaks riigieelarvega kolmes suuruses vastavalt sellele, kas üliõpilase käesoleva seaduse § 5¹ alusel arvestatud keskmine sissetulek moodustab riigieelarvega kehtestatud vajaduspõhise õppetoetuse saamiseks arvestatava keskmise sissetuleku ülemmäärast:

- 1) kuni 25 protsenti või
- 2) 26 kuni 50 protsenti või
- 3) 51 kuni 100 protsenti.”;

26)seadust täiendatakse §-ga 42 järgmises sõnastuses:

„§ 42. Enne 2013/14. õppeaastat immatrikuleeritud üliõpilase puhul kuni 2015/16. õppeaasta lõpuni õppetoetuse taotlemine, määramine ja maksmine ning õppeasutusele eraldatavad õppetoetuse fondid

(1) Enne 2013/14. õppeaastat immatrikuleeritud üliõpilase suhtes ei kohaldata kuni 2015/16. õppeaasta lõpuni vajaduspõhise õppetoetuse taotlemist ja saamist käsitlevaid sätteid.

(2) Enne 2013/14. õppeaastat immatrikuleeritud üliõpilasel, välja arvatud doktorandil, on õigus kuni 2015/16. õppeaasta lõpuni taotleda:

- 1) põhitoetust, kui ta on Eesti kodanik või viibib Eestis pikaajalise elaniku elamisloa või tähtajalise elamisloa või alalise või tähtajalise elamisõiguse alusel ja õpib täiskoormusega ega ole ületanud õppekava nominaalkestust;
- 2) täiendavat toetust, kui ta vastab käesoleva lõike punktis 1 nimetatud põhitoetuse saamise nõuetele ja tema elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel asub väljaspool seda omavalitsusüksust ja sellega piirnevaid omavalitsusi, kus asub õppeasutus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud õppetoetusi on õigus taotleda viieks õppekuuks kaks korda õppeaastas – septembris (septembriks, oktoobriks, novembriks, detsembriks ja jaanuariks) ja veebruaris (veebruariks, märtsiks, aprilliks, maiks ja juuniks).

(4) 2013/14., 2014/15. ja 2015/16. õppeaastal eraldatakse õppeasutusele enne 2013/14. õppeaastat immatrikuleeritud üliõpilastele, välja arvatud doktorantidele, õppetoetuse maksmiseks:

- 1) põhitoetuse fond, mille suurus ühe õppekuu kohta saadakse põhitoetuse suuruse korrutamisel fondi eraldamisele eelnenud õppeaastal täiskoormusega õppinud üliõpilaste, välja arvatud doktorantide arvuga ja põhitoetuse fondi koefitsiendiga;
- 2) täiendava toetuse fond, mille suurus ühe õppekuu kohta saadakse täiendava toetuse suuruse korrutamisel fondi eraldamisele eelnenud õppeaastal täiskoormusega õppinud üliõpilaste, välja arvatud doktorantide arvuga ja täiendava toetuse fondi koefitsiendiga.

(5) Enne 2013/14. õppeaastat immatrikuleeritud üliõpilase, välja arvatud doktorandi põhitoetuse ja täiendava toetuse suuruse kehtestamisel, taotlemisel, määramisel, maksmisel, maksmise lõpetamisel ja tagasinõudmisel ning põhitoetuse ja täiendava toetuse fondi eraldamisel õppeasutusele ning eritoetuse fondi moodustamisel ja sellest toetuse taotlemisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 5 lõigetes 4–6 ja 8, §-des 6–8, § 10 lõigetes 1–3, § 11 lõigetes 1 ja 2, § 12 lõikes 1, §-s 13 ning § 14 lõigetes 4 ja 5 sätestatud.

(6) Enne 2013/14. õppeaastat immatrikuleeritud üliõpilase, välja arvatud doktorandi põhitoetuse ja täiendava toetuse taotlemise, määramise ja maksmise kohta sätestatud kohaldatakse ka ühisõppekava suhtes, kusjuures õppeasutuse ülesandeid täidab oma pädevuse kohaselt ühisõppekava koostöölepingus kokku lepitud õppeasutus.”

§ 2. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduse § 29 täiendatakse punktiga 38 järgmises sõnastuses:

„38) Haridus- ja Teadusministeeriumile või tema hallatavale riigiasutusele või tema volitatud riigi asutatud sihtasutusele õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel vajaduspõhiste õppetoetuste eraldamise korraldamiseks.”

§ 3. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduse § 22²lõiget 2 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel makstud vajaduspõhist õppetoetust.”

§ 4. Ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse muutmine

Ülikooliseaduse, rakenduskõrgkooli seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (RT I; 30.05.2012, 1) §-s 7 tehakse järgmised muudatused:

1)punktis 1 muudetava õppetoetuste ja õppelaenu seaduse § 5 lõige 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) õpib keskhariduse baasil, põhihariduse baasil, põhihariduse nõudeta kutseõppe või kutsekeskharidusõppe õppekaval, kus on riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud koolituskohti.”;

2)punktis 4 muudetava õppetoetuste ja õppelaenu seaduse § 14 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Õppeasutusele eraldatava põhitoetuse fond ühe õppekuu kohta saadakse põhitoetuse suuruse korrutamisel vastaval õppeaastal riigi finantseeritavate koolituskohtade arvuga ja põhitoetuse fondi koefitsiendiga.

(2) Õppeasutusele eraldatava täiendava toetuse fond ühe õppekuu kohta saadakse täiendava toetuse suuruse korrutamisel õppeasutusele vastavaks õppeaastaks esitatud riikliku koolitustellimuse alusel moodustatavate keskhariduse baasil kutseõppe koolituskohtade arvuga ja täiendava toetuse fondi koefitsiendiga.

(3) Doktoranditoetuse fond eraldatakse ülikoolile kõrgharidustaseme õppe läbiviimiseks eraldatavate vahendite hulgas.

(4) Õppeasutus jagab põhitoetuse ja täiendava toetuse fondid õppevaldkondade vahel proportsionaalselt riigi finantseeritavate koolituskohtadega asjaomases õppevaldkonnas. Fondide jagamise tingimused ja korra õppevaldkonnas õppekavade vahel kinnitab õppeasutuse nõukogu.

(5) Põhitoetuse, täiendava toetuse ja doktoranditoetuse fondid eraldatakse õppeasutusele, ühisõppekava korral ühisõppekava koostöölepingus kokku lepitud õppeasutusele riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu.”

§ 5. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 1. jaanuaril.

Ene Ergma
Riigikogu esimees